

ANLAŞMALI BOŞANMA

2013 Şubat

Türk Hukukunda boşanma nedenlerini, özel ve genel nedenler olmak üzere 2 (İki) ana başlık altında toplamak mümkündür. **Özel boşanma nedenleri**; zina, hayata kast - pek kötü - onur kırıcı davranış, suç işleme - haysiyetsiz hayat sürme ve terk olarak sıralanamakta iken; **genel boşanma nedenleri**; evlilik birliğinin sarsılması veya müşterek hayatın yeniden kurulamaması, anlaşmalı boşanma ve fiili ayrılık nedeni ile boşanma olarak sıralanmıştır.

İşbu makalemizde genel boşanma nedenleri arasında yer alan **ANLAŞMALI BOŞANMA** davası hakkında bilgi vereceğiz.

Anlaşmalı Boşanma, 4721 sayılı Medeni Kanun'un "Evlilik Birliğinin Sarsılması" kenar başlıklı 166. maddesinin III. fıkrasında şu şekilde düzenlenmiştir.

Evlilik en az bir yıl sürmüş ise, eşlerin birlikte başvurması ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi halinde, evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır. Bu halde boşanma kararı verilebilmesi için, hâkimin tarafları bizzat dinleyerek iradelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın mali sonuçları ile çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması şarttır. Hâkim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliklerin taraflarca da kabulü halinde boşanmaya hükmolunur. Bu halde tarafların ikrarlarının hâkimi bağlamayacağı hükmü uygulanmaz.

Neden Anlaşmalı Boşanma?

Anlaşmalı boşanma davaları çekişmeli boşanma davalarına göre çok daha kısa sürede sonuçlanması nedeni ile tercih edilmektedir. Tarafların duruşmada hazır olmaları durumunda davalar tek celsede karara bağlanabilmektedir.

Aynı zamanda anlaşmalı boşanma davalarında hâkimin, taraflara boşanma sebebini söylemeleri yönünde baskı yapması mümkün olmadığından, boşanma sebebinin davaya konu edilmesini istemeyen taraflarca anlaşmalı boşanma yolu tercih edilmektedir (Bu durumun tek istisnası, hâkimin boşanma nedeninin yetim ayrılığı almak, mal kaçırmak gibi durumlar olduğundan şüphe duyması halidir). Anlaşmalı boşanma davasında hakim sadece tarafların boşanma ve yan edimler üzerindeki iradelerinin hiçbir baskı altında olmadan - serbestçe ortaya konulup konulmadığını araştırma konusunda yetkilidir.

Bununla beraber anlaşmalı boşanma bir çekişmesiz yargı faaliyeti olduğundan, tüm koşulların varlığı durumunda hâkimin, boşanma yerine ayrılık yönünde karar vermesi de mümkün görülmektedir.

Anlaşmalı Boşanma Davası Nerede Açılmalıdır?

Boşanma davasında **GÖREVLİ MAHKEME**, Aile Mahkemesi'dir. Ancak Aile Mahkemesi'nin olmadığı yerlerde Asliye Hukuk Mahkemeleri de (Aile Mahkemesi sıfatı ile) söz konusu uyuşmazlıklarda yetkilidirler.

Boşanma davalarında **YETKİLİ MAHKEME** ise eşlerden birinin yerleşim yeri veya davadan önce son defa altı aydan beri birlikte oturdukları yer mahkemesidir.

Ancak anlaşmalı boşanma davalarında, yetkili mahkemeler kesin yetkili değildir. Bu nedenle *tarafardan birinin itirazda bulunmaması şartı ile* davanın istenen her yerde açılabilmesinin mümkün olduğu söylenebilir. Kaldı ki, işbu davanın mahiyeti gereği yetki itirazında bulunulması da mümkün görülmemektedir.

Anlaşmalı Boşanmanın İlk Şartı Evlilik Birliğinin En Az 1 (Bir) Yıl Sürmüş Olmasıdır.

Maddede yer alan tanımdan da anlaşılacağı üzere anlaşmalı boşanmanın gerçekleşebilmesi için aranan şartlardan ilki, evliliğin en az 1 (Bir) yıl sürmüş olmasıdır.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi 2003/2269 E. ve 2003/3453 K. numaralı dosyasında; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 22.03.1995 tarih 1994/5 E. ve 1994/835 K. sayılı dosyasında verdiği *başlangıçta noksan olan dava şartlarına rağmen esasına girilmiş ve noksanlığın davanın devamı sırasında tamamlanması durumunda artık davanın reddedilemeyeceği (süreye ilişkin dava şartının aranmayacağı)* yönündeki kararını dayanak almıştır. Yargıtay'ın süre konusunda dikkate aldığı tarihin tarafların irade beyanlarını açıkladıkları tarih olduğu açıktır.

Anlaşmalı boşanma davasını eşlerin ikisi beraber açabilecekleri gibi, taraflardan birinin açtığı davayı diğer tarafın kabul etmesi ile de gerçekleşebilir.

Tarafların, Boşanmanın Mali Sonuçları ve Müşterek Çocukların Durumunu Gösterir Hazırladıkları Protokolü Mahkemeye Sunmalı Gerekir.

Anlaşmalı boşanma davasının mahkeme tarafından kabul edilmesi için tarafların boşanmanın mali sonuçları ile çocukların durumu hususlarının düzenlendiği bir protokolü imzalamış ve bunu Mahkemeye sunmuş olmaları gerekir.

Protokolde yer alması gereken temel bilgiler:

- Tarafların açık kimlik bilgileri, adresleri
- Tarafların evlilik tarihi (evlilik cüzdanı fotokopisi dava dilekçesine ek olarak hazırlanır.)
- Tarafların boşanmaya yönelik açık irade beyanları
- Müşterek çocuğun olması durumunda, velayetin hangi eşte kalacağı hususu

- Müşterek çocuğun olması durumunda, velayeti almayan eşin müşterek çocuk ile şahsi ilişkisi (Haftasonları için gün ve saat aralığı belirtilmelidir. Mahkemeler, çocuğun ihtiyaçları ve tarafların sosyal durumu gereği bazı değişiklikler yapsalar bile; müşterek çocuğun genelde şubat tatillerinde 1(Bir) hafta, yaz tatillerinde en az 15 (Onbeş) gün ve bayramların 1. ve 2. günlerinde velayet hakkını almayan eşin yanında kalması yönünde karar tesis etmektedirler.)
- Müşterek çocuğun olması durumunda, velayeti almayan eşin çocuk için iştirak nafakası ödeyip ödemeyeceği; ödeyecek ise miktarı ve senelik artış oranı
- Taraflar arasında yoksulluk nafakası ödemesinin söz konusu olup olmayacağı; olacak ise miktarı ve ödeme şekli
- Tarafların birbirlerinden maddi ve/veya manevi tazminat taleplerinin bulunup bulunmadığı; var ise miktarı ve ödeme şekli
- Tarafların tabi oldukları mal rejimine göre aralarında yaptıkları mal paylaşımının şekli (Şayet bu mal paylaşımının içinde gayrimenkul var ise tapu bilgilerinin, araç var ise ruhsat fotokopisinin protokole eklenmesi gereklidir.) Mal paylaşım şeklinin olabildiğince detaylı yazılması daha sonrasında hak kaybı yaşanmaması adına önemlidir.
- Kadının boşanmaya rağmen kocasının soyadını kullanmaya devam etmesi söz konusu ise bu durumun taraflarca kabul edildiği
- Tarafların birbirlerinden dava dolayısı ile doğan yargılama masrafları ve taraflardan kendini vekil ile temsil ettiren olması durumunda doğacak vekâlet ücreti talepleri olup olmadığı

Genel olarak yukarıdaki hususları içeren protokol, taraflarca imzalanmalı ve ıslak imzalı bir nüsha davanın açılması esnasında dava dilekçesi ekinde mahkemeye sunulmalıdır.

Hâkimin Protokole Müdahalesi:

Hâkim gerekli gördüğü bazı durumlarda, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak protokole müdahalede bulunabilir. Anlaşmalı boşanma ancak hâkimin yaptığı bu değişikliklerin taraflarca kabul edilmesi durumunda gerçekleşecektir. Hâkim tarafından yapılması önerilen değişikliklerin taraflarca müştereken kabul edilmemesi durumunda anlaşmalı boşanma gerçekleşmeyecektir. Bu şartlar altında işbu anlaşmalı boşanma davası çekişmeli boşanma davası olarak görülmeye devam edecektir.

Tarafların Yapılan İlk Duruşmada Hazır Olmaları Gerekir.

Hâkimin duruşmada tarafları bizzat dinleyerek boşanma ve protokol kapsamındaki tüm iradelerin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi gerekmektedir. Tarafların duruşmaya bizzat katılmamaları durumunda anlaşmalı boşanma davası karara bağlanamayacaktır.

Boşanma Kararının Kesinleşmesinde Süreç:

- Hâkimin, gerçekleşen duruşmada TARAFLARIN BOŞANMALARI yönünde karar vermesi
- Mahkeme tarafından GEREKÇELİ KARARIN yazılması (Mahkemelerin iş yoğunluğuna göre değişmekle beraber yaklaşık 15 – 20 gün sürmektedir.)
- Hazırlanan gerekçeli kararın taraflara TEBLİĞİ (Kararın taraflarca mahkeme kaleminde elden tebliğ alınması durumunda süre kısılacaktır.)
- Kararın taraflara tebliğinden itibaren başlayacak 15 (Onbeş) günlük temyiz süresinin geçmesi (Tarafların temyiz hakkından feragat etmeleri ile bu sürenin beklenmesi gerekmeyecektir.)

Nüfus Bilgilerinin Değiştirilmesi:

Mahkeme kararının kesinleşmesi sonrasında mahkeme kalemi, kesinleşen kararı mahkemenin bulunduğu yer nüfus müdürlüğüne gönderir ve karar gereği tarafların nüfus bilgilerinde gerekli değişiklikler yapılır.

Saygılarımızla.

İşbu yazı Gize Hukuk Bürosu avukatları tarafından sadece bilgilendirme amacı ile hazırlanmış olup, konu hakkında detaylı bilgi alabilmek için ofisimiz ile irtibata geçmenizi öneririz.

+90 224 443 44 84

+90 224 443 44 96

info@gizehukuk.com

www.gizehukuk.com